

Asia: VN/34601/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi laeiksi yliopistolain 43 §:n ja ammattikorkeakoululain 32 §:n muuttamisesta (yhden opiskeluoikeuden säännös)

Lausunnonantajan lausunto

Ovatko esityksen tavoitteet kannatettavia?

-

Onko esitys kannatettava? Perustelkaa myönteinen tai kielteinen kantanne.

-

Ovatko esityksen vaikutusarviot oikeansuuntaiset? Puuttuuko vaikutusarvioista jotakin?

-

Muut huomionne esityksestä

Lapin yliopisto kiittää mahdollisuudesta saada lausua. Lapin yliopiston mielestä lakiesitys on kannatettava ja vahvistaa yksittäisen opiskelijan tavoiteajassa valmistumista. On kuitenkin huomioitava, että yhden opiskelupaikan säännös ei saa muodostua esteeksi esimerkiksi lahjakkaan opiskelijan mahdolliselle useamman tutkinnon samanaikaiselle suorittamiselle toisiaan täydentäviltä tieteenaloilta. Mahdollisuus poikkeusjärjestelyihin tulee siis säilyttää. Koulutuspoliittisesti lakiesitys tukee korkeakoulun sisäistä siirtymistä ilman, että opiskelijalla olisi tarvetta hankkia uusi opiskeluoikeus. Lakimuutos on myös hyvä tilaisuus lisätä tietoisuutta korkeakoulujen jatkuvan oppimisen mahdollisuuksista sekä ristiinopiskelun tarjonnasta.

Lakimuutoksen myötä korkeakouluissa on ennakoitavissa kasvava manuaalisen työn määrä (mm. päätökset, tiedonjakaminen), mikäli käytössä ei ole automatisointia. Ennen lain käyttöönottoa on siis varmistettava, että Opintopolussa on olemassa tekniset ratkaisut, jotka mahdollistavat lain käyttöönoton. Lakiesitys muuttaa opiskelijarekisteriä ja lisää painetta korkeakoulujen yhteisiin käytäntöihin opiskelijarekisterin ylläpidossa. Laintulkintojen on oltava samat.

Lain tarkoituksena esityksessä on kirjattu aloituspaikkojen kohdentaminen vailla aiempaa tutkintoa tai opiskeluoikeutta oleville. Tärkeänä hyötynä vapautuvissa opiskelupaikoissa on myös se, että opetus- ja ohjausresurssit varataan ja käytetään tosiasiallisesti opiskeleville opiskelijoille.

Lain toteuttamisen aikatauluhaasteena opintohallinnossa on se, missä vaiheessa opiskeluoikeuksia päätetään. Opiskeluoikeuden päättäminen lisää korkeakoulujen ohjausmäärää, sillä opiskelija ei uutta opiskelupaikkaa hakiessaan tiedä mitkä opiskeluoikeudet tulevat päättymään. Hakijan olisi myös hyvä tietää, joutuuko uuden opiskeluoikeuden vastaanottaessaan ja siten entisestä luopuessaan luopumaan myös aiemmista opinnoistaan vai voidaanko ne hyväksilukea täysimääräisesti tai osittain uuteen tutkintoon. Ahotointipäätöksiä ei voida tehdä hakuvaiheessa vaan hyväksilukua voi hakea vasta, kun uusi opiskeluoikeus on voimassa ja opinnot alkaneet. Tämä voi johtaa kohtuuttomiin tilanteisiin hakijan/opiskelijan kannalta.

Timonen Merija
Lapin yliopisto